

บันทึก

เรื่อง การนับระยะเวลาการเป็นสมาชิกนิคมสร้างตนเองตามพระราชบัญญัติ
จัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑

กระทรวงมหาดไทยมีหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๑.๘ป/๗๐๐๗ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๓๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรมที่ดินได้ส่งรายงานผลการประชุมคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติครั้งที่ ๙/๒๕๓๓ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๓ ให้กรมประชาสงเคราะห์ทราบว่าได้มีการพิจารณาเรื่องหลักเกณฑ์การบรรลุผลตามความมุ่งหมายของการจัดที่ดินนิคมสร้างตนเองและนิคมสหกรณ์ โดยที่ประชุมมีมติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว คือ

๑. ให้กรมประชาสงเคราะห์เป็นเจ้าของเรื่องทำหนังสือหารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อตีความว่า จะนับอายุสมาชิกใหม่ที่ได้รับโอนตามมาตรา ๒๗ (๖)^๑ และมาตรา ๓๐^๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ ต่อเนื่องจากสมาชิกเดิมได้หรือไม่

๒. เรื่องหนี้สินของสมาชิกนิคม ฯลฯ

เรื่องนี้กรมประชาสงเคราะห์ได้รายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบและพิจารณาหารือเรื่องการนับระยะเวลาการเป็นสมาชิกนิคมสร้างตนเองตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

ก. ในกรณีสมาชิกนิคมได้มอบหรือโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินให้แก่ผู้อื่นโดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์มอบหมายตามนัยมาตรา ๒๗ (๖)^๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ สมาชิกใหม่น่าจะนับอายุการเป็นสมาชิกนิคมต่อเนื่องจากสมาชิกนิคมคนเดิมไม่ได้ ทั้งนี้ เพราะตามมาตรา ๑๑^๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติไว้ว่า สมาชิกนิคมจะ

^๑ พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑

มาตรา ๒๗ สมาชิกนิคมสร้างตนเองมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๖) ไม่มอบหรือโอนกิจการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบให้แก่ผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์มอบหมาย

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑

มาตรา ๓๐ ถ้าสมาชิกนิคมสร้างตนเองตายก่อนได้รับโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการเข้าทำประโยชน์สำหรับที่ดินนั้น ให้คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกทายาทโดยธรรม และมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๒ เข้าเป็นสมาชิกนิคมสร้างตนเองแทน

^๓ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑ ข้างต้น

^๔ พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑

ได้รับหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค.๓) จะต้องได้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินและเป็นสมาชิกนิคมมาเป็นเวลาเกินกว่าห้าปี โดยได้ชำระเงินทุนที่รัฐบาลได้ลงไป ตลอดจนได้ชำระหนี้เกี่ยวกับกิจการของนิคมให้แก่ทางราชการเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ มิใช่ผู้ที่ขาดสิทธิการเป็นสมาชิกตามนัยมาตรา ๑๓^๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย สมาชิกนิคมจึงได้สิทธิขอให้ออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค.๓) ต่อไปได้ และการนับระยะเวลาการเป็นสมาชิกนิคมจะต้องเริ่มนับ แต่เวลาที่อธิบดีกรมประศาสน์กระทรวงมหาดได้พิจารณาอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินและเป็นสมาชิกนิคมแทน ดังนั้น ตามนัยมาตรา ๑๑^๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ สมาชิกนิคมใหม่ซึ่งรับมอบหรือโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินมาจากสมาชิกคนเดิมจึงไม่อาจที่จะนับอายุการเป็นสมาชิกนิคมต่อเนื่องจากสมาชิกนิคมคนเดิมได้

ข. กรณีตามมาตรา ๓๐^๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ ถ้าสมาชิกนิคมตายก่อนที่จะได้รับหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค.๓) และผู้นั้นเป็นสมาชิกนิคมมาไม่ถึง ๕ ปี แม้ว่าตามพระราชบัญญัติดังกล่าวจะได้บัญญัติให้คณะกรรมการตามมาตรา ๒๐^๘ พิจารณาคัดเลือกทายาทโดยธรรมและมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๒^๙ เข้าเป็น

มาตรา ๑๑ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๐ เมื่อสมาชิกนิคมได้ทำประโยชน์ในที่ดินแล้วและได้เป็นสมาชิกนิคมมาเป็นเวลาเกินกว่าห้าปี ทั้งได้ชำระเงินช่วยเหลือที่รัฐบาลได้ลงไปตามมาตรา ๑๐ และชำระหนี้เกี่ยวกับกิจการของนิคมให้แก่ทางราชการเรียบร้อยแล้ว ให้ออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ให้แก่ผู้นั้น

ผู้ได้รับหนังสือแสดงการทำประโยชน์แล้วจะขอให้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์สำหรับที่ดินนั้นตามประมวลกฎหมายที่ดินได้

^๕ พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑

มาตรา ๑๓ ก่อนที่ได้รับหนังสือแสดงการทำประโยชน์ตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง สมาชิกนิคมผู้ใดไปจากนิคมเกินหกเดือนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย เป็นอันขาดจากการเป็นสมาชิกนิคมและหมดสิทธิในที่ดินนั้น และจะเรียกร้องค่าทดแทนอย่างใดมิได้

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔ ข้างต้น

^๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒ ข้างต้น

^๘ พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑

มาตรา ๒๐ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมสร้างตนเองแล้ว ให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสองคนแต่ไม่เกินแปดคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง

ระเบียบการประชุมของคณะกรรมการให้เป็นไปตามที่อธิบดีกรมประศาสน์กระทรวงมหาดกำหนด

^๙ พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑

มาตรา ๒๒ ผู้ซึ่งจะเข้าเป็นสมาชิกนิคมสร้างตนเองได้ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) บรรลุนิติภาวะและเป็นหัวหน้าครอบครัว

(๓) มีความประพฤติดีและเต็มใจปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกรมประศาสน์กระทรวงมหาดกำหนด

(๔) ชยันชันแข็ง มีร่างกายสมบูรณ์ และสามารถประกอบการเกษตรได้

(๕) ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

สมาชิกนิคมแทนก็ตาม ถ้าหากสมาชิกนิคมที่ตายนั้นตายก่อนที่จะมีสิทธิได้รับหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค.๓) ตามนัยมาตรา ๑๑^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เห็นว่า คุณสมบัติและสิทธิการเป็นสมาชิกนิคมเป็นสิทธิเฉพาะตัวย่อมระงับไปด้วยความตาย เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาคัดเลือกทายาทโดยธรรมของสมาชิกนิคมที่ตายเข้าเป็นสมาชิกนิคมแทน การนับระยะเวลาการเป็นสมาชิกนิคมของทายาทโดยธรรมดังกล่าวจะนับอายุการเป็นสมาชิกนิคมต่อเนื่องจากสมาชิกนิคมที่ตายไม่ได้ จะต้องเริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์พิจารณาอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินและเป็นสมาชิกนิคมแทน เพราะสิทธิของสมาชิกนิคมที่จะได้รับหนังสือแสดงการทำประโยชน์จะต้องเป็นไปตามนัยมาตรา ๑๑^{๑๑} ภายใต้บังคับของมาตรา ๒๖^{๑๒} และมาตรา ๔๐^{๑๓} แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

ค. ในกรณีที่สมาชิกนิคมเป็นสมาชิกนิคมมาเกินกว่า ๕ ปี และปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ครบถ้วนแล้ว และมีสิทธิที่จะได้รับหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค.๓) จากทางราชการตามนัยมาตรา ๑๑^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ แต่สมาชิกนิคมนั้นได้ตายเสียก่อนที่จะได้รับหนังสือแสดงการทำประโยชน์ กรณีเช่นนี้ถือได้ว่าสิทธิของสมาชิกนิคมที่ตายมีอยู่ครบถ้วนแล้วตามมาตรา ๑๑^{๑๕} ถือได้ว่าสิทธิดังกล่าวไม่เป็นสิทธิเฉพาะตัวย่อมเป็นมรดกของสมาชิกนิคมที่ตายและตกทอดแก่ทายาทโดยธรรม ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกทายาทโดยธรรมและมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา ๒๖^{๑๖} เป็นสมาชิกนิคมแทน ทายาทโดยธรรมดังกล่าวย่อมสวมสิทธิและสามารถที่จะขอให้ทางราชการออก

(๖) ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีแต่เล็กน้อยไม่พอแก่การครองชีพ

(๗) ไม่มีอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งในขณะนั้นพอแก่การครองชีพ

^{๑๐} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔ ข้างต้น

^{๑๑} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔ ข้างต้น

^{๑๒} พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑

มาตรา ๒๖ สมาชิกนิคมสร้างตนเองซึ่งได้รับมอบที่ดินตามมาตรา ๒๔ แล้ว ต้องจัดทำที่ดินให้เกิดประโยชน์ให้แล้วเสร็จภายในห้าปีนับแต่วันที่อพยพครอบครัวเข้าอยู่ประจำในที่ดิน โดยมีเงื่อนไขว่าภายในปีแรกต้องทำประโยชน์ให้ได้อย่างน้อยหนึ่งในสิบส่วนของที่ดินที่ได้รับมอบ ถ้าทำประโยชน์ไม่ได้ตามส่วนของเนื้อที่ดินดังกล่าวให้สมาชิกนิคมสร้างตนเองนั้นขาดสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบ และถ้าภายในสี่ปีต่อมายังทำประโยชน์ไม่ได้เต็มพื้นที่ก็ให้ได้รับหนังสือแสดงการประโยชน์เฉพาะส่วนที่ดินที่ได้ทำประโยชน์แล้วเท่านั้น เว้นแต่อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์จะผ่อนผันให้ขยายระยะเวลาทำประโยชน์ต่อไปได้อีกคราวละหนึ่งปีแต่ต้องไม่เกินสามปี

^{๑๓} พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑

มาตรา ๔๐ สมาชิกนิคมสหกรณ์ซึ่งได้ปฏิบัติการถูกต้องตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่งแล้วจะขอให้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์สำหรับที่ดินนั้น ตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากสหกรณ์ที่ดินเป็นสมาชิกอยู่

^{๑๔} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔ ข้างต้น

^{๑๕} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔ ข้างต้น

^{๑๖} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔ ข้างต้น

หนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค.๓) แทนสมาชิกนิคมที่ตายได้โดยไม่ต้องเริ่มต้นนับอายุการเป็นสมาชิกนิคมใหม่

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นว่าปัญหาข้อกฎหมายที่ควรได้รับการวินิจฉัยโดยคณะกรรมการกฤษฎีกา จึงหารือความเห็นตามข้อ ก. ข. และ ค. ดังกล่าวมาแล้วข้างต้นว่าเป็นความเห็นที่ถูกต้องหรือไม่ เพียงใด ทั้งนี้ เพื่อจะได้แจ้งให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติทราบ และเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของกรมประชาสัมพันธ์ต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยรับฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมประชาสัมพันธ์และกรมที่ดิน) แล้ว มีความเห็นดังนี้

ตามปัญหาข้อ ก.ที่ว่า กรณีที่สมาชิกนิคมได้มอบหรือโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินให้แก่ผู้อื่นโดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์มอบหมายตามนัยมาตรา ๒๗ (๖)^{๑๓} แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ สมาชิกนิคมใหม่จะนับระยะเวลาการเป็นสมาชิกนิคมต่อเนื่องจากสมาชิกนิคมคนเดิมได้หรือไม่ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) เห็นว่า ผู้ซึ่งจะเข้าเป็นสมาชิกนิคมสร้างตนเองต้องมีคุณสมบัติตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพฯ กล่าวคือ มีสัญชาติไทย บรรลุนิติภาวะและเป็นหัวหน้าครอบครัว มีความประพฤติดีและเต็มใจปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์กำหนด ชยันชันแข็ง มีร่างกายสมบูรณ์ และสามารถประกอบการเกษตรได้ ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีแต่เล็กไม่พอแก่การครองชีพ ไม่มีอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งในขณะนั้นพอแก่การครองชีพ และการเข้าเป็นสมาชิกนิคมสร้างตนเองนั้นผู้ซึ่งมีคุณสมบัติดังกล่าวต้องได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการตามมาตรา ๒๑^{๑๕} และได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามมาตรา ๘^{๑๖} แห่ง

^{๑๓} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑ ข้างต้น

^{๑๔} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๙ ข้างต้น

^{๑๕} พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑

มาตรา ๒๑ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) คัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๒ เข้าเป็นสมาชิกนิคมสร้างตนเอง

(๒) จัดสมาชิกนิคมสร้างตนเองเพื่อให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินแต่ละแปลงตามแผนผังที่

อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์กำหนด

(๓) ส่งเสริมการเกษตรและกิจกรรมอื่นเพื่อพัฒนาการสังคม และเศรษฐกิจของนิคมสร้างตนเอง

^{๑๖} พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑

มาตรา ๘ ให้อธิบดีมีอำนาจอนุญาตให้สมาชิกนิคมเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของนิคมตามกำลังแห่งครอบครัวของสมาชิกนิคมนั้น แต่ไม่เกินครอบครัวละห้าสิบไร่

พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพฯ นอกจากนี้ สมาชิกนิคมซึ่งจะมีสิทธิได้รับหนังสือแสดงการทำประโยชน์ก็ต้องเป็นสมาชิกนิคมมาเป็นเวลาเกินกว่าห้าปีตามมาตรา ๑๑^{๒๑}

จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) จึงเห็นว่า การเป็นสมาชิกนิคมสร้างตนเองนั้นเป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวที่ไม่อาจจะมอบหรือโอนให้แก่ผู้ใดได้ ดังนั้น สมาชิกนิคมใหม่ซึ่งรับมอบหรือโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินมาจากสมาชิกนิคมคนเดิมตามนัยมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพฯ จึงไม่อาจนับระยะเวลาการเป็นสมาชิกนิคมต่อเนื่องจากสมาชิกนิคมคนเดิมได้

ตามปัญหาข้อ ข. ที่ว่า กรณีตามมาตรา ๓๐^{๒๒} แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพฯ สมาชิกนิคมตายก่อนที่จะมีสิทธิได้รับหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค.๓) โดยเป็นสมาชิกนิคมมาไม่ถึงห้าปี เมื่อคณะกรรมการตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพฯ คัดเลือกทายาทโดยธรรมของสมาชิกที่ตาย ซึ่งทายาทโดยธรรมดังกล่าวมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๒ เข้าเป็นสมาชิกนิคมแทน ทายาทโดยธรรมดังกล่าวจะนับระยะเวลาการเป็นสมาชิกนิคมต่อเนื่องจากสมาชิกนิคมที่ตายได้หรือไม่ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) เห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยปัญหาข้อ ก. ว่า การเป็นสมาชิกนิคมสร้างตนเองเป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวที่ไม่อาจจะมอบหรือโอนให้แก่ผู้ใดได้แล้ว กรณีจึงไม่ใช่ทรัพย์สินสิทธิหน้าที่ หรือความรับผิดชอบที่จะตกทอดไปยังทายาทโดยธรรมตามนัยมาตรา ๑๖๐๐^{๒๓} แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทายาทโดยธรรมของสมาชิกนิคมที่ตายซึ่งได้รับการคัดเลือกเป็นสมาชิกนิคมแทนจึงไม่อาจนับระยะเวลาการเป็นสมาชิกนิคมต่อเนื่องจากสมาชิกนิคมที่ตายได้

ตามปัญหาข้อ ค. ที่ว่า กรณีสมาชิกนิคมมีสิทธิที่จะได้รับหนังสือแสดงการทำประโยชน์จากทางราชการตามนัยมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพฯ ได้ตายเสียก่อนที่จะได้หนังสือแสดงการทำประโยชน์ เมื่อคณะกรรมการคัดเลือกทายาทโดยธรรมของสมาชิกนิคมที่ตายซึ่งทายาทโดยธรรมดังกล่าวมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา ๒๒ เป็นสมาชิกนิคมแทน ทายาทโดยธรรมดังกล่าวจะสวมสิทธิและขอให้ทางราชการออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค.๓) แทนสมาชิกนิคมที่ตายโดยไม่ต้องเริ่มต้นนับระยะเวลาการเป็นสมาชิกนิคมใหม่ได้หรือไม่ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) เห็นว่า ตามปัญหาดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้เคยให้ความเห็นไว้แล้วในบันทึก เรื่อง การออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ให้แก่สมาชิกนิคม ซึ่งส่งตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๕๐๑/๑๘๗๘ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๘ ถึงปลัดกระทรวงมหาดไทยว่า เมื่อปรากฏว่าสมาชิกนิคมสร้างตนเองที่ตายได้ปฏิบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่จะ

^{๒๑} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔ ข้างต้น

^{๒๒} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒ ข้างต้น

^{๒๓} ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๖๐๐ ภายใต้บังคับของบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ กองมรดกของผู้ตายได้แก่ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตาย ตลอดทั้งสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่าง ๆ เว้นแต่ตามกฎหมายหรือว่าโดยสภาพแล้วเป็นการเฉพาะตัวของผู้ตายโดยแท้

ได้รับหนังสือแสดงการทำประโยชน์ตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง^{๒๔} แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อ
ครองชีพแล้ว สิทธิที่จะได้รับหนังสือดังกล่าวจึงมีอยู่ก่อนตาย ซึ่งย่อมเป็นมรดกของผู้ตายที่จะตก
ทอดแก่ทายาทตามมาตรา ๑๕๙^{๒๕} และมาตรา ๑๖๐๐^{๒๖} แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
ดังนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) จึงเห็นว่า ทายาทโดยธรรมซึ่ง
คณะกรรมการได้คัดเลือกให้เข้าเป็นสมาชิกนิคมแทนสมาชิกนิคมที่ตายก่อนย่อมไม่ต้องเริ่มต้น
นับระยะเวลาการเป็นสมาชิกนิคมใหม่แต่อย่างใด

(นายไมตรี ดันเต็มทรัพย์)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๓๔

^{๒๔} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔ ข้างต้น

^{๒๕} ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๕๙ เมื่อบุคคลใดตาย มรดกของบุคคลนั้นตกทอดแก่ทายาท

ทายาทอาจเสียไปซึ่งสิทธิในมรดกได้แต่โดยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้หรือ

กฎหมายอื่น

^{๒๖} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒๓ ข้างต้น